

FAN EIGEN HIEM

De zomer is weer ten einde en de R is weer in de maand. De pepernoten liggen sinds augustus al weer in de supermarkten. Protest alom om dat het veel te vroeg zou zijn. Enfin, doorgaans begonnen de bakkers vroeger al met speculaas en taai bakken als de R weer in de maand was, dus in september. Dan werden de eerste proefbaksels gemaakt. September is ook de maand dat het bestuur van uw vereniging de zaken weer oppakt en dus ontvangt u tot april iedere maand weer een 'Ald Barradiel' in de brievenbus. Hoewel de redactie er redelijk in slaagt om leuke en interessante artikelen te verzamelen, zou het best eens aardig zijn dat ook de leden de pen eens ter hand namen en een jeugdherinnering opschreven. De ene herinnering roept vaak de andere op, dus tast in uw geheugen en laat het ons weten.

BESTUURLIJK

't Is weer voorbij die mooie zomer, die zomer begon zowat in mei'. Dat was een hit eind 1973, alweer 36 jaar geleden. Waar blijft de tijd?

We hebben een prachtige zomertijd achter de rug en overal wordt nu weer het actieve verenigingswerk opgepakt. Dat betekent dat uw bestuur ook de zonnebrandcrème weer heeft opgeborgen maar de mouwen wel opgestroopt houdt voor het winterseizoen. Er is hard gewerkt aan het samenstellen van het boek over de middenstand van Wijnaldum. Met het uitkomen van het boek hebben wij als vereniging, naar wij hopen in november, weer een mijlpaal bereikt. Op naar het volgende boek over de middenstand van een ander dorp uit de voormalige gemeente Barradeel.

Verder willen wij u wijzen op de bijgesloten flyer van de Stichting Open Monumentendag met het thema: Op de kaart.

BOEK MIDDENSTAND WIJNALDUM IN AFRONDINGSFASE

Oud-directeur van de basisschool in Wijnaldum en lid van onze vereniging, Ulsje Visser is er in geslaagd een deel van de geschiedenis van de middenstand en andere bedrijvigheid in Wijnaldum uit de 20ste eeuw te achterhalen en te beschrijven. Veel informatie en foto's wist hij te achterhalen bij familieleden en nazaten van dorpsgenoten die deel uit maakten van die middenstand en andere bedrijvigheid in het dorp. Samen met Gerrit Bouma, onze secretaris die de historische feiten heeft onderzocht en aanvullende teksten heeft geschreven, is een boek samengesteld dat nu (begin september) bijna drukklaar is.

Hoewel Wijnaldum niet een groot dorp was in de voormalige gemeente Barradeel, is er toch aardig wat bedrijvigheid geweest. De bakkers die ervoor zorgden dat elke dag de geur van vers brood over het dorp werd verspreid en de hoefsmid die zorgde voor een andere en voor velen een minder aangename geur, namelijk die van het schroeien van de paardenhoeven met de hete hoefijzers. En wie vroeger het kruidenierswinkeltje binnen stapte rook de geur van peulvruchten, siropen, thee en koffiebonen en andere kruidenierswaren, want veel van die producten werden los verkocht.

Als alles volgens plan verloopt dan wordt het boek in november gepresenteerd. Het boek omvat ruim 120 bladzijden en staat vol met foto's. Wij hopen u in het oktober nummer van 'Ald Barradiel' meer te kunnen vertellen over de voorverkoopprijs en wijze van bestellen van het boek.

LEDENNIEUWS

Adreswijziging:

C. Nouta, Hooijengastrjitte 49
9251 RGBURGUM

DE PARACHUTE-REIZIGER

In 1905 maakt de hoofdmeester van Pietersbierum zich druk gemaakt over een voorgenomen attractie in Franeker. Maar volgens de Franeker Courant viel het allemaal wel wat mee.

25 augustus 1905 - Op Koninginnedag zal, zoals men meld, te Franeker een luchtreiziger met zijn ballon opstijgen. In de advertentie stond daarbij vermeld: 'nederdaling met een parachute'. Het hoofd der school te Pietersbierum schreef naar aanleiding daarvan aan de Franeker Courant: 'Van een hoogte van ettelijke honderden meters zal de aëronout dus den ijzingwekkenden sprong naar beneden doen. Onder het vallen spreidt zich een parachute als een paraplu uit, de val wordt gebroken en de man komt behouden beneden. Maar één enkel foutje in de constructie van het valscherf - en de man is verloren. Nederdalen in een parachute is spelen met een menschenleven. Die inzet is te hoog. Mocht de feestcommissie dit inzien en haar programma wijzigen!'.

De redactie van de Franeker Courant antwoordde daarop: 'Wij kunnen den gedachten inzender verzekeren dat hij de nederdaling met de parachute geen menschenleven in gevaar komt. Het is een attractienummer aan de opstijging verbonden. Degene dien

den parachute-reiziger terugbrengt, want deze is zeer slecht ter been, ontvangt daarvoor van den luchtschipper een beloning van fl. 2,50'.

AANWINSTEN

Van ons lid S. de Boer uit Opeinde hebben wij een kopie mogen maken van een DVD met uniek filmmateriaal van de familie Lettinga. Het zijn hoofdzakelijk familiebeelden, maar zo'n 10 tot 15 minuten is echt Barradeel gerelateerd. Wij hopen die beelden dit winterseizoen op een bijeenkomst te laten zien.

OPNIEUW BOEK OVER SPOORWEGEN IN NOORD-FRIESLAND IN DE MAAK

Wie heeft nog herinneringen over de trein in 't Bildt of Barradeel?

Na het boek 'Verloren sporen' van Wietse Hoekstra in 2003 komt er opnieuw een boek uit over de Noord-Friese lokaalspoorwegen. Ditmaal wordt het een uitgebreid standaardwerk over de treinen die tot de jaren negentig van de vorige eeuw het fraaie Noord-Friese land doorkruisten. Dat stelt Oege Kleijne die samen met Wietse Hoekstra de initiatiefnemer is van dit nieuwe project. Hij zou graag in contact komen met mensen die herinneringen bezitten aan de treinen van weleer.

"Het plan om een standaardwerk over de Noord-Friese lokaalspoorwegen te maken, dateert al van de jaren zeventig van de vorige eeuw", vertelt Kleijne. Op initiatief van een aantal Friese treinen- en tramliefhebbers en onder aanvoering van de Dokkumer burgemeester S. van Tuinen zou er gewerkt gaan worden aan een totale, uiterst serieuze geschiedschrijving van het railvervoer in Friesland. Daarbij hadden de initiatiefnemers en de burgervader van Dokkum vooral oog voor de lokaaltreinen van Noord-Friesland en de Nederlandsche Tramweg Maatschappij die tot 1948 een net van stoom- en dieseltrams in het Noorden exploiteerde. "We weten niet precies waarom het project uiteindelijk niet doorging. Ik vermoed dat het project de mensen misschien wat boven het hoofd gegroeid was. Vergeet niet dat bedrijfsarchieven destijds niet altijd even gemakkelijk toegankelijk waren als nu. En de initiatiefnemers

moesten alles in hun schaarse vrije tijd doen", vertelt Oege Kleijne.

Uiteindelijk is in de jaren tachtig het boek 'Friesland rond per tram' van J.J. Tiedema en J.J. Buikstra uitgekomen. Daarmee was een belangrijk deel van de geschiedenis op een verantwoorde, wetenschappelijke wijze beschreven. Totdat begin van deze eeuw het initiatief werd genomen het stationsgebouw van Tjummarum te restaureren. De expert op het gebied van de lokaaltreinen in Noord-Friesland, Wietse Hoekstra uit Minnertsga, werd gevraagd in samenwerking met de Oudheidkundige Vereniging Barradeel, een boekje uit te brengen over de geschiedenis van het spoor in het noorden van Friesland. De tijd om grondig onderzoek te doen, bleek te kort, maar gezien zijn kennis stelde Hoekstra het boekje in korte tijd op een verantwoorde wijze samen.

Ongeveer gelijktijdig ontstond het initiatief een groot boek over de treinen in het Noord-Friese samen te stellen. "Tijdens het schrijven van het boek voor de Oudheidkundige Vereniging Barradeel moest ook expert Wietse Hoekstra vaststellen, dat hij niet op alle voor de hand liggende vragen een antwoord had. Dus raadpleegde hij op zijn beurt weer vele andere deskundige treinenliefhebbers. Om een lang verhaal kort te maken, kwam iedereen wel tot de conclusie dat een grondig onderzoek nodig was om de vele vragen te beantwoorden en sinds eind 2002 zijn alle relevante archieven doorgespit en zijn vele nieuwe feiten gevonden", vertelt Oege Kleijne. Zijn collectie omvat inmiddels 83 ordners vol met documenten en tientallen dvd's met tekeningen en foto's.

Maar nog niet op alle vragen hebben de initiatiefnemers antwoord kunnen vinden en ook zij zijn nog op zoek naar foto's uit een bepaalde periode. Kleijne: "We zouden graag in contact komen met mensen die zich de treintjes nog goed kunnen herinneren of er zelfs bij betrokken zijn

bijna

wijze

geweest. Vooral over de jaren 1937-1940 en van 1940 tot en met 1946 weten we veel te weinig. Ik zou het ontzettend leuk vinden wanneer mensen met herinneringen komen. Bijvoorbeeld mensen die met het trammetje hebben gereisd dat in het begin van de oorlogsjaren tussen Leeuwarden en Tjummarum en Dokkum de bus moest vervangen. Of mensen die bijvoorbeeld actief waren in het verladen van aardappels of zelfs foto's uit die jaren bezitten. Ook op het eerste gezicht minder belangrijke herinneringen, details, zijn van harte welkom. Zo weten we veel te weinig over beschietingen van treinen en stationsgebouwen. Ongetwijfeld zijn er mensen die ons daar meer over kunnen vertellen."

Lezers die zich over de periode 1936 – 1950 nog 'iets' kunnen herinneren, kunnen contact opnemen met Oege Kleijne, tel. 06-51055290 of schrijven naar e-mailadres tagv@hetnet.nl. Kleijne geeft overigens aan dat hij en zijn medeonderzoekers desgewenst de anonimiteit zullen waarborgen, zeker als het over informatie over de Tweede Wereldoorlog gaat.

De initiatiefnemer van het 'grote boek over de Noord-Friese lokaaltjes' verwacht in de loop van 2011 het manuscript klaar te hebben, maar hij hoopt vooral op veel reacties uit het Noord-Friese. "Veel mensen hebben herinneringen en ze beseffen vaak zelf niet hoe interessant die voor het nageslacht kunnen zijn. Ook anekdotes zijn vaak kostelijk. We hebben er al een aantal maar nieuwe zijn natuurlijk altijd welkom."

Colofon

Ledenadministratie	: Gerrit Bouma (secretaris)
Correspondentieadres	: Reiddomp 17, 9101 HJ DOKKUM
Telefoon	: 0519-241409
Email	: barradeel@oudbarradeel.nl
Website	: www.oudbarradeel.nl

Bankrekening RABO	: 32.55.38.271
Kamer van Koophandel	: 4000368